

POLITECHNIKA
GDAŃSKA

PAWEŁ FLASZYŃSKI

STRUMIENIOWY GENERATOR
WIRÓW WZDŁUŻNYCH
– MECHANIZM DZIAŁANIA
I ZASTOSOWANIE
DO STEROWANIA PRZEPIŁYWEM

GDAŃSK 2013

PRZEWODNICZĄCY KOMITETU REDAKCYJNEGO
WYDAWNICTWA POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

Janusz T. Cieśliński

REDAKTOR PUBLIKACJI NAUKOWYCH

Michał Szydłowski

REDAKTOR SERII

Marek Szkodo

RECENZENCI

Witold Elsner

Włodzimierz Wróblewski

PROJEKT OKŁADKI

Jolanta Cieślawska

Wydano za zgodą
Rektora Politechniki Gdańskiej

Oferta wydawnicza Politechniki Gdańskiej jest dostępna na stronie
www.pg.gda.pl/wydawnictwo/oferta

© Copyright by Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej
Gdańsk 2013

Utwór nie może być powielany i rozpowszechniany, w jakiegokolwiek formie
i w jakiegokolwiek sposób, bez pisemnej zgody wydawcy

ISBN 978-83-7348-491-7

SPIS TREŚCI

WYKAZ WAŻNIEJSZYCH OZNACZEŃ I SYMBOLI	5
1. WSTĘP	7
2. STRUMIENIOWE GENERATORY WIRÓW – AKTUALNY STAN BADAŃ	12
2.1. Generatory wirów typu stałego	12
2.2. Strumieniowe generatory wirów	16
2.3. Podsumowanie aktualnego stanu badań oraz cel pracy	26
3. CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH PRZYPADKÓW I METOD ANALITYCZNYCH ...	28
4. ANALIZA FORMOWANIA SIĘ WIRÓW WZDŁUŻNYCH	37
4.1. Definicja wiru	37
4.2. Symetryczna para wirów wzdluznych	39
4.3. Pojedynczy wir wzdluzny	43
4.3.1. Detekcja wiru i jego ewolucja	43
4.3.2. Naprężenia na ścianie w obszarze wiru	67
4.3.3. Generator wiru w przepływie naddźwiękowym – fala kompresji i ekspansji	70
5. WPŁYW WYBRANYCH PARAMETRÓW GENERATORA NA INTENSYWNOŚĆ WIRU .	73
5.1. Wpływ kąta wypływu strugi	73
5.2. Wpływ średnicy otworu (generatora)	78
5.2.1. Przepływ poddźwiękowy	78
5.2.2. Przepływ naddźwiękowy	83
5.3. Wpływ prędkości strumienia w otworze	90
6. KONTROLOWANIE ODERWANIA WYWOŁANEGO FALĄ UDERZENIOWĄ	95
6.1. Przepływ w dyszy z płaską ścianą	96
6.1.1. Geometria dyszy i charakterystyka modelu obliczeniowego	96
6.1.2. Oddziaływanie fali uderzeniowej z warstwą przyścienną bez zastosowania generatora wirów	99
6.1.3. Oddziaływanie fali uderzeniowej z warstwą przyścienną przy zastosowaniu generatora wirów	104
6.2. Przepływ w kanale z zakrzywioną ścianą	111
6.2.1. Geometria kanału i charakterystyka modelu obliczeniowego	111
6.2.2. Oddziaływanie fali uderzeniowej z warstwą przyścienną bez zastosowania generatora wirów	113
6.2.3. Oddziaływanie fali uderzeniowej z warstwą przyścienną przy zastosowaniu generatora wirów	117
6.3. Generator wirów wzdluznych na łopatkę turbiny	121
6.3.1. Analiza przepływu na stanowisku do badań podstawowych	121
6.3.2. Zastosowanie generatora wirów na łopatkę turbiny gazowej	131
7. ODDZIAŁYWANIE WIRU WZDŁUŻNEGO NA WIR PODKOWIASTY	141
8. PODSUMOWANIE	152
8.1. Struktura przepływu w obszarze generowanego wiru	152
8.2. Wpływ parametrów generatora wiru	153
8.3. Zastosowanie wirów wzdluznych do oddziaływania na strukturę przepływu	154
8.4. Perspektywa kontynuacji badań	155
8.5. Podziękowania	156

BIBLIOGRAFIA	157
Streszczenie w języku polskim	163
Streszczenie w języku angielskim	164